

TAPOLCZAI LAPOK

EZELEŐTT: TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ES TULAJDONOS: LÖWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyilt-tér sora: 1 korona.

Polgári leányiskola.

Tapolcza városnak minden irányban való rohamos fejlődése következtében, a város közönsége érezvén a nőnevelésünk hiányát, egy állami polgári leányiskola felállítását tűzte ki célul már 1904. évben.

A fejlettebb társadalmi és paedagogiai kívánalmak fokozottabban elősegítették a magasabb, szakszerű és céltudatos nőnevelésre való törekvést. A gyakorlati szempont pedig mindinkább megköveteli, hogy a leánygyermek is ne csak az elemi iskolai ismereteket sajátítsa el, hanem a való élettel kapcsolatos, korszerű ismereteket is szerezzék.

Ezen iskolát rég idő óta óhajtja a város majdnem egész rétege, — továbbá a városi kórházat; — ez a két intézmény van már évek óta, sajnos — csak a levegőben. E sorokban kizárólag ezuttal csak a leányiskoláról kívánok szólni.

Többször kísérletet tettek a szülők és egyesek a leányiskola mikénti szervezésére és felállítására nézve. Így 1904-ben, akkor, amikor az állami polgári fiúiskola V. és VI. osztályát a miniszterium — elnéptelenedés miatt — fokozatosan beszüntette. Ennek oka pedig a minősítési törvényben keresendő.

Tudvalevő dolog, hogy az állam és Tapolcza város közt, 1895-ben a fiúiskola államosítása idején létrejött szerződés értelmében, köteles az állam I—VI. osztályt fenntartani, annál is inkább, mert ugyanakkor viszonzásul Tapolcza város és nemesen gondolkodó képviselőtestülete, lelkes és páratlan aldozatkésztséget mutatott minden irányban, így a nagyarányú építkezés . . . stb. terén.

Ezen egyik kardinális jogos okra alapulva, kívánta Tapolcza város viszonzásul — a két felső osztály megszüntetése ellenében — az állami polgári leányiskolát. Ezért ugyanezen időben nagyon sok szülő, közel kétszáz előleges nyilatkozatot adott arról, hogy leánygyermeküket feltétlenül a leendő állami polgári leányiskolába fogják beiratni.

Nincs szülő úgy a városban, mint a közeli népes vidéken, aki nem óhajtana ezen kulturális intézményt. Dunántul egyike legvirágzóbb városa, úgy is mint járási székhely föltétlenül megkívánhatja ezt. Hisz látjuk évről — évre, hogy mily sok leányt taníttatnak helyből vidéken, és mily tömegesen visznek magánuton előkészített leánykákat Tapolczáról magánvizsgálatokra tanév végén a szomszéd városokba.

Ezen eszméktől áthatva, a szülők a fiúiskola igazgatóság, a gondnoksággal együtt, Zalavármegye királyi tanfelügyelője elnöklete alatt nagyszabású értekezlet is volt, amelyből kifolyólag terjedelmes és kellően indokolt kérvény még 1905. évi június hó 7-én a magas kormányhoz felterjesztetett.

A kérvény mellékleteivel együtt ad acta tétetett és várja valahol, hivatalos falak és porok közt a reménybeii feltámadást. Ugy látszik ez a első terv és mozgalom csak szalmaláng volt. A miniszterium nem teljesítette városunk kívánságát. Ezen irányu kísérletezés az állam és a város anyagi viszonyainak kedvezőtlenése folytán hajótörést szenvedett.

Végre a közelmúltban egy kis hallgatás után, maga a város minden szép és nemes ideának önzetlen és lelkes előjárósága és képviselőtestülete vette kezébe az ügyet, tárgyalta az ügyben hivatalosan is minden irányban. Végeredményében egy nagyszámú küldöttség tisztelt az akkori h. városbíró — Marton Gyula — vezetése mellett, és nagynevű képviselőnk dr. Darányi Ignác miniszter pártfogásával gróf Apponyi Albert kulturális miniszternél. A város küldöttségét a miniszter igen kegyesen és szívesen fogadta, majd kijelentette, hogy ismeri már a városnak nagyirányu kulturális aldozatkésztséget, anyagi helyzetét, teljesen elismeri jogos és igazságos kívánságát, és sajnálatának ad kifejezést affölött, hogy már az 1908-iki állami költségvetés lezárattott, de megígéri, hogy az 1909-ik évi költségvetés keretében az állami polgári leányiskola felállítását a körülményekhez képest felveszi, illetve Tapolcza város ez irányu kívánságát lehetőleg teljesíti.

Nemsokára tárgyalások kezdődtek a város és az állam közt — sajnos ismét eredmény nélkül. — A városnak új terhekkel és anyagi aldozatokkal való előhozakodása a leányiskola felállítását késleltette és késlelteti most is. Aldozathozásától közügyben — különösen kulturában — város fejlődésére és kívánalmaira való tekintettel nem kellene visszariadni.

Tehát ismét másodsor sem sikerült. Mindhiába! A kevés remény és csalódás szállta meg a lelkeket, de különösen a leánygyermekes szülőket. Az ígélet nem vált valóra, szétfoszott minden remény és úgy látszik a közel jövőben nincs is kilátás arra, hogy a város állami polgári leányiskolát kapjon. Pedig az országban nagyon sok évi értesítők alakjában való tanévvégi beszámolót átnézhetünk és

arra a szomorú eredményre jövünk, hogy sokkal igénytelenebb városok, községek bírnak — csekély 30—50 tanulóval — állami iskolával. Elég sajnálatos körülmény ez, leszögezésre méltó. Pedig ezen ügy tisztán Tapolcza város érdeke!

A társadalmi közöny és egyéb körülményekre is vezethetők vissza részben mindezen fent elmondottak.

Akarni kell és lesz!

Ha az államkormányzat — dacára a sok utánjárásnak, sürgetésnek és ajánlásnak — nem állítja fel a kérdéses kulturális missziót teljesítő iskolát, csekély aldozattal — a meglevők igénybevételével, — és egy kis jóindulattal, más uton már régen elérhető volna.

Ugyanis az 1868-ik évi XXXVIII. törvénycikk 8, 9, de különösen a 10. §-a, mely világosan megmondja, hogy polgári leányiskolát, mint nyilvános tanintézetet a törvény által megszabott módon állíthatnak és fenntarthatnak a hazában hitfelekezetek, községek és az állam, egyesek és *társulatok*. 16. §. b) pontja szerint pedig, a egyesületi vagy társulatiakra nézve a feltétel az, hogy az kifejezetten ezen kulturális célra alakult társulat az alapszabályait eleve bejelentsé. 17. és 19. § ok értelmében ezen intézmény nyilvános lesz (azaz államérvényes bizonyítványt ad), ha az iskola tervére és szerkezetére egyezik az állami vagy községivel, ez pedig egy hóval az iskola megnyitás előtt hivatalos uton a kormányknak bejelentendő. 21. § szerint a viszonyoknál fogva kiválóan szükséges és kitűnő magán (társulati) tanintézetnek a kormány erkölcsi és *anyagi támogatást nyújthat*. 71. pedig jelzi, hogy a polgári iskolákban a fiú és leány növendékek teljesen elkülönítendők.

Íme, ezek azok a hivatalos és közmert szakaszok, melyek megmondják a módot és megmutatják az utat arra, hogy Tapolcza város miképen juthatna rövid uton és nagyon csekély anyagi aldozattal polgári leányiskolához. Ennek a tervnek kivitelére pedig többféle mód és eszköz állhatna jóindulattal rendelkezésre.

Tapolcat, — mint csekély 6 és fél ezer lelket számláló várost — bátran elnevezhetjük egyesületek és társulatok városának. Mindegyiknek haszna és eredményes működése elismerésre méltó, de nem hinném, hogy ezen egyesületek közt nemesebb, szebb, ideálisabb és kulturálisabb missziót egy is teljesítene, illetve betöltene, mint az az egyesület, mely a fent vázolt célokat tűzné ki maga elé és

amelynek neve lenne „Tapolcai Polgári Leányiskolai Egyesület.”

Ezzel a város egy új korszakalkotó kulturális intézménnyel gazdagabb lenne. — És nem hinném, hogy nem akadna a városban egy vagy több a helybeli társadalomban ideálisan gondolkodó s a szó igaz értelmében láng-lelkű vezéralak, lelkes és önzetlen tanügybarát, ki ezen eszét fel nem karolná, magáévá nem tenné és kivetlét tekintélyének egész súlyával elősegítené.

Az első mód az iskola felállítására tehát az volna, hogy a szülők, lelkes tanügybarátok, esetleg a város mint erkölcsi testület egy egyesület eszméjét pendítenék meg ez irányban, — mint amely fenntartaná az iskolát, s állana tiszteletbeli, pártoló és rendes tagoktól.

Ezen egyesület célja az lenne, hogy társulati jelleggel, nyilvánossági joggal felruházott, kormányilag engedélyezett polgári leányiskolát alapítson és fenntartsa — ezt pedig minél több egyesületi tag gyűjtésével elérheti, és az iskola remélhető látogatottságával lehetővé tenni a tandíjak mérséklését és a növendékek nagyobb része számára fél vagy egész tandíjmentességet kieszközölni. Mely nemes célokat kiterjeszthetné részben — jótékonyág terén — a fennálló állami polgári fiúiskolára is.

Tiszteletbeli tagul választandó, ki a tanügy terén elévülhetlen érdemeket szerzett; — pártoló tag lehet, ki évente egy meghatározott összeget fizet, ennek ellenértékeül joga lenne, hogy feltandíjmentességre bármely rendes polgári leányiskolai tanulót, ugyszintén esetleg az egyesület által rendezett tanfolyamba egy ingyenes hallgatót ajánlani; rendes tag pedig lehet, ki csekély pár korona évi tandíjat fizetne az egyesület pénztárába.

Az iskola évi jövődélme ezekből folyna össze, melyhez jönne még minden leánytanuló (legkevesebb 30)

után évi tandíj és iskolai illeték; továbbá esetleg a város és különösen az államnak a fenti törvény 21. §. szerinti évi hozzájárulása. Amely hasonló irányu intézményt más városokban akként segíyez, illetve támogat az állam, hogy szolgálattételre államköltségen egy okl. tanárnót rendel körülmények szerint a magániskolához.

Az iskola ügyeit a választmány, közgyűlés, tisztviselők és az iskolaszék intézné.

A társulati polgári leányiskolai rendés tanulónak évvégi bizonyítványa a fennálló törvény és szabályzatok szerint szintén államérvényesek.

A tanítást az állami polgári fiúiskolatanárai látnák el, mint oraadók, kiegészítve egyelőre egy okleveles tanáróval, ki egyuttal a felügyeletet is gyakorolná és teljes heti óraszámval tanítana. A tanulók jelentkezési számához képest egyelőre csak az I. osztály nyílhatna meg a helyiségre való tekintettel.

A tanhelyiséget illetőleg pedig egyelőre az iskola ideiglenesen az állami polgári fiúiskola emeleti helyiségében helyezhető el. Ami pedig az idevágó törvény 71. §. illeti, hogy a leányok külön tanítandók, arra pedig alkalmas a hétnek összes délutánjai. Tekintettel a jelen kor pedagógiai szabályaira, hogy a tanítás egyhuzamban történjék, így a fiúiskola a délelőtti órákat venné igénybe. Mindezekhez természetesen, hogy a felsőbb tanügyi hatóság jóváhagyása szükséges.

A második mód pedig az lenne, hogy a tapolcai állami polgári fiúiskolával kapcsolatos „polgári leányiskolai magántanulókat előkészítő tanfolyam” — nyílna, ugyancsak a délutáni időkből, egy okl. polg. isk. tanárnó vezetésével és szintén a fiúiskola t. arai közreműködésével. Itt csak a szülők bizonyos mérsékelt tanfolyamdíjat fizetnének. Magánvizsgálat engedélyezésért külön kellene folyamodni.

Mindezt azért is lehetne megoldani és sikeressé tenni, mert már a jelen tanév végére a felsőbb hatóság a tanterületnek kellően okadatolt felterjesztésére már több leányiskolai magántanulónak engedélyezte a helybeli fiúiskolában a magánvizsgálatot.

Ezen tantolyamot is a szülők kérelmére — mint az ország más hasonló városában — a miniszterium engedélyezné és jelen esetben ezt az áll. polg. fiúiskola tartaná fön.

Az érdekelt szülők, ha a közel jövőben ilyen irányu mozgalmat indítanának, akkor két hónap alatt a leányiskola kérdése megoldódna, úgy hogy már a jövő tanévben, azaz jelen év szeptemberében az iskola a szabályszerű követelményeknek megfelelőleg megnyílhatna.

Ami már a két módot illeti, az utóbbi szerényebb keretű, míg az első nagyobb szabásu lenne, de viszont amely fokozatosan egyengetné utját — esetleg 5–6 éven belül — az állami iskolának. — Az elsőhöz nagykörű társadalmi, a másikkhoz csak az érdekelt szülők mozgalmá kívántatnék.*) Mindkét javaslatához való szervezet vagy alapszabály tervezet más alkalommal közölhetnek.

Ezen kulturális intézmény felállítását célzó és utmutató javaslatomat ajánlom a szülők és Tapolcza város polgárainak és képviselőtestületének figyelmébe, azzal a benső reménnyel, hogy majd csak bekövetkezik végre a városnak az a régi vágya, hogy polgári leányiskolája legyen városunk, hazánk és az emberiség javára. — Cselekedni és akarni kell!!

„Mert minden mulandó, amit egyesek érdeke s a pillanatnyi szükség hoz létre, de minden örökéletű és elpusztíthatatlan, amit nemes eszmékért való lelkesedés teremt és tart fenn!!“

Buday Lajos.

*) Mint helyi érdekű dolgot ajánljuk az érdekeltek figyelmébe. Szerk.

T A R C A.

A fölcserélt primadonna.

Irta: Lamotte R.

Forradalom volt Rangisban, az idillikus fekvésű seine et garomei kis alprefekturában.

Nem azért, mintha talán többet fecsegtek volna a becsületes rangisi polgárok az utca-sarkokon, vagy pedig a szerdai hetivásáron a szokottnál is többet ittak és kiabáltak volna. — Isten ments! És mégis készül valami, még pedig a fiatalabb generáció, a rangisi aranyifjúság körében.

Fiatal emberek nem igen szoktak diplomáták lenni, akiknek hivatása a titkok megőrzése, avagy látszata annak, mintha fontos titkok megőrzője volnának, noha nincs is mit titkolniok. Fiatal emberek nem diplomáták és ezért csakhamar kitudódott Rangisban, hogy a városka előkelő polgárainak fia estenként összejöveleket rendeznek a „Caffe de Paris” külön szobájában, mely alkalomkor izgatott vitatkozások is folynak a „Caffe de Paris” külön szobájában. Köztük volt Lecot Marcell a marie fia, aki egyszer 4 hetet töltött Párisban és azóta kartársai úgy csodálták, mint valami ekzotikus állatot; ott volt még Bergé Jan, a szolgabíró fia, Dupuy Maurice, az adófelügyelő fia, azonkívül a városi főpénztárnok, két városi ta-

nácsos, a legelőkelőbb kereskedők és előkelőségek fiai is. A „Caffe de Paris”-nak még sohasem volt ilyen jó bevétele. Lehetetlen mennyiségű sört és cseresnyepálinkát fogyasztottak.

Miután már hetekig tartottak az összejövelek, végre a hatóság is kezdett foglalkozni az ügygyel. Első sorban a csendőrmester. Soká tartott, míg ez a becsületes öre a törvényeknek oda jutott, hogy a titokzatos összejöveleket az általános rendet és biztonságot veszélyeztetik. Amikor azonban rájött erre a lehetőségre, kötelességtudásának ösztökélésére az alpolgármesterhez rohant.

Az alpolgármester urat csak röviddel ezolött helyezték Rangisba és alig egy hete volt új otthonában. Amikor belépett hozzá a brigadier, éppen létrán állott és szögeket vert a falba. Meghallgatta alkalmazottjának a jelentését és azután így felelt rá:

— Azt hiszem maga fényes nappal lát kísérteteket. Abból, hogy fiatal emberek estenkint össze jönnek, sört isznak és politikáról csevegnek egymással, maga már a világ végét következteti. Pedig olyan csendes nyugodt fészek, mint Rangis, ali ha találkozik még valahol. Csak nyolc napig szolgálta Párisban, tudom Istenem, másképpen vélekednek.

Az örmester sarkonfordult és hazament, de meg volt róla győződve, hogy Rangisra rövid időn belül valami szörnyű katasztrófa szakad.

Az alpolgármester ellenben — aki a legközelebbi napokban várta ide a feleségét — nyugodtan folytatta a szögebeütés hangos foglalkozását.

Ezen az estén nem történt semmi különös, de másnap akkor a fiatalok újra egygyütt voltak a „Caffe de Paris”-ban, Lecot Marcell sürgönyt kapott, melyet az áhitatosan figyelő gyülekezetnek fennhangon előolvasott:

„Szeretreméltó meghívást eltogadom. Holnap 3. 49. érkezem Rangisba. Lilli Machin.”

Tomboló örömrivalgással fogadtak e hirt. Énekeltek, táncoltak, — lehetőleg az asztalokon — és óriási mennyiségű sört fogyasztottak el.

Amikor némileg lecsendesült a lelkesedés mámore, elhatározták, hogy proklamációt intéznek Rangis lakosaihoz. Ez a proklamáció így hangzott:

„Polgárok! abban a szerencsés helyzetben vagyuk, hogy önökkel örömhirt közölhetünk.

Önök mindannyian tudják, hogy városunknak van ugyan egy színháza, de ninczen benne örömrünk, minthogy még nem jött el oly művész, aki csipkerózsaszerű álmból felkeltette volna.

Ennek orvoslása céljából és azon kívánságtól eltelve, hogy polgártársaink bemutatathassuk a legújabb párizsi színházi előadásokat, meghivattuk ide Lilli Machint, a „Fo-

A kivándorlás kérdéséhez.

A washingtoni bevándorlási hatóság által kiadott bevásárlási évi ezidei statisztika szerint (1908. júliustól 1909. júliusig.) Európából 680 ezer emberrel több vándorolt Amerika sokat ígérő földjére, hogy keze és esze munkájával ott keresse meg kenyerét. Ezzel szemben visszavándorolt ugyanide 180 ezer ember, így hát az európai kivándorlási egyenleg 470 ezer ember többlet.

Ha ebben a statisztikában megkeressük Magyarországot, azt találjuk, hogy ezer bajjal, gonddal küzködő országunk vigan szállítja Amerika felé a helytálló emberanyagot. A mi kivándorlási kvótánk ez volt: 89.333 ember. Visszavándorolt ugyanez időben 21.631 embert. Összes veszteségünk volt tehát 67.702 ember. Ha már most felgondoljuk, hogy több mint 22 európai ország területéről rekvirálódott a fönt ismertett európai kivándorlási egyenleg, amely összesen 470 ezer ember teszen, akkor tisztán láthatjuk, milyen szomorú ennek az országnak még a viszonylagos gazdasági helyzete is, mert hiszen egymaga egy évben az összes amerikai kivándorlók $\frac{1}{6}$ -át szolgáltatta.

Ha már most a terület nagyságát és lakosságát, sűrűségét is számitanók az egyes érdekelt államok szerint, ez a szomorú statisztikai adat még sokkal feketébb színben tüntetné fel erővesztésünk nagyságát, egyúttal annak eredetét és gazdasági visszamaradot ságunkat.

Mert a kivándorlás kérdése nem közigazgatási kérdés, hanem tisztán közgazdasági. Csupán a javított viszonyok segítségére valók és lehetőek a közgazdasági intézkedések, minők például az országhatárok ellenőrzése, kivándorlási csabítók büntetése stb. de a leromlott gazdasági viszonyok közepette gyakorlati hasznukat tevesztik, amellet semmikép sem liberálisok, mert a szabad ember szabad költöz-

közési jogát meggátolni szuronnyal vajmi méltánytalan, meg az esetben is, ha keresett és nem talált jobb meglegedési feltételt azonnal is képes volna nyújtani a kirendelt állami közeg. A föld, amely tápiál, marasztja is népét. A természeti erők harmóniába állítása, összeműködésünknek állami és társadalmi megszervezése, ezek azok az intézkedések, amik mellett a kenyeret kereső, de a szó szoros értelmében kereső, de nem találó ember aztán nem all mindenféle furfanggal a törvényes intézkedésekkel kirendelt határszéli szuronnyok elebe, csakhogy mielőbb tuljusson ezen a szomorú országon, amely neki kenyeret, megélhetést nem ad.

És mi nem a csendőrszuronnyt értjük segítő eszköznek, hanem egy nagy regeneráló országos munkaprogramot, amelynek keretén belül ezerféle munkaalkalom támadt, amiknek nyomán munka, kenyér és meglegedettség terem és mi sem természetesebb, mint hogy akkor a kielégített emberek munkás társadalmá nem indul rajokban az országhatárok felé, hogy bucsut mondjon ennek a földnek, amely táplálni nem bírja.

H I R E K.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközség képviselőtestülete f. hó 3-án tartott gyűlésen elhatározta, hogy a községi téglaházat kijavittatja, új kemencét azonban nem épített; a vasúti vendéglő pincéjét, a víz felszivárgása ellen, agyaggal megtömeti és cementburkolattal látja el. Főjegyző felolvassa Fehér Vilmos szinigazgató Tapolczán jászhatása ügyében érkezett miniszteri értesítést, amit a képviselő testület tudomásul vesz azzal, hogy ez ügyek elintézésére megalkítja, a szini bizottságot. Elhatározza továbbá 6 rendőr részére diszruha készítését. Elutasítja Nemeth Endre tapolczai illetőségét. A tagosítás előmunkálatának díját, az előjáróság egyezkedésével utalványozza.

A Kaszinó közgyűlése. A helybeli-egyesület február 20-án tartotta rendes évi közgyűlését. Az elnöki megnyitó és a titkár, pénztáros és könyvtáros jelentése után a közgyűlés határozott, hogy a jelenlegi szer-

ződés meg hosszabbításáról mint a költségvetésről. Elhatározta a közgyűlés, hogy a folyó év 1169 korona bevételi többletéből 800 koronát fordít a könyvtár gyarapítására és 100 koronát még egy könyvszekrény beszerzésére. Mindenesetre szépen jellemzik ezen számadatok a Kaszinó tagjainak szellemi niveauját. A beszerzendő műveket a Kaszinó választmánya már megállapította. Képviselve lesz ezekben úgy a magyar, mint a külföldi szépirodalom, valamint a történelem, földrajz, bölcsészet és társadalom tudomány s több művel.

A tapolczai népmozgalmi statisztikai adatokat f. hó 5-én vizsgálta felül Kovács Lajos miniszteri titkár s azokat kifogástalan rendben találta.

A kath. Legényegylet közgyűlése Tanulságos, de egyúttal élvezetes képét nyújtotta az egyesület mult évi tevékenységéről, a február hó 27-én tartott közgyűlésén. Az egyesület termét zsufolásig töltötte az intelligens közönség. A gyűlést az egylet tagjaiból alakult énekhar nyitotta meg a Szeretet himnusza című dal éneklésével. Utána Ley József prépost-plébános mint az egylet egyházi elnöke mondotta el tartalmas szép beszédét, reá mutatva az egylet társadalmi és vallásétkölcösös szükségességére, kifejtven ezzel szemben a szociáldemokratizmus káros hatását úgy a társadalmi mint a vallásétkölcösre nézve, mely éppen a kör ifju tagjait mételegné meg, ha ez szemben nem venné fel a küzdelmet. Szép példákkal illusztrálja a nemes fegyverek használatát a nehéz küzdelemben. Üdvözli a nagy számban egybegyűlt előkelő közönséget. Ezután Anda Juliska „Ha férfi volnék” című monológot adta elő élvezetes természetességgel, majd Felkl Viktor az egyesület egyházi alelnöke számolt be az egyesület mult évi tevékenységéről, felsorolván mindazon mozzanatokot, amelyek az egyesület mult évi életében történtek. A jelentés annak tanulságos volta mellett élvezetes is volt, mert nem csak a tények száraz regisztrálására szoritkozott, hanem amellet fűszerezve volt Felkl Viktor egyházi kedves humorával, amelyben a jószívű párttagokra is appellált az egyesület támogatásában, így a többek között sajnálatát fejezi ki, hogy Vastagh János nincs jelen, mert akkor észrevenné az egyesület szegénységét a biliárd dákóknak, és bizonyára viselné azok beszerzési költségét. Hálás köszönettel emlékezik meg mindazokról, akik az egyesületet erkölcsileg és anyagiilag támogatják, erre hívja fel a jelenlevők figyelmét is. Felkl Viktor káplán egyházi alelnök elvezetes jelentéseért és az egyesület odaadó lelkes vezetéseért a közgyűlés nevében Ley József prépost-plébános elnök

— Megengedi kérem, hogy felajánljam a karomat?

Bemutatkozás, üdvözlések, kézzsoritások.

Voltak ugyan, akik csodálkoztak azon, hogy Machin Lilli oly vastag és vörösarcu és hogy a ruhája oly feltűnő és rikító színű. A hölgy is nagyon meglepett arcot mutatott az első pillanatban és úgy látszott, mintha visszautasítani szeretne volna a lelkes fogadását. De csakhamar feltalálta magát és immár mosolyogva es egy királynő magatartásával lépett Marcell Lecot oldalán, aki karját nyújtotta neki.

Legalább negyven éves ez a Lilli Machin.

— Tehát így öltözködnek a színházban? Kék kalap, piros bluz, zöld szoknya — valóságos szivárvány.

— Talán most ez a divat.

— Mindegy! Fődolog a művészete, a személye mellékes.

Igy hallatszott a tömegből, mely elkísérte a művésznőt és ez által diadal bevonulásá alakította Lilli Machin érkezését Rangisban. Ez a bevonulás a „Caffé de Paris”-ban ért véget. Üdítő italokat hozattak. A hölgy kezdetben semmi esetre sem volt hajlandó ilyenkor, szokatlan időben bármit is elfogyasztani, de annyira kínálgatták, hogy végre engednie kellett.

— Igazán tulkedvesek! — mondta. Különben igazán eredeti, hogy maguk miképp fogadják az ideérkezőket. Mindig így szokták ezt Rangisban?

lies Comique. E híres diseüejét és számtalan hallhatatlan műremek tolmácsát, megkérve őt, hogy szenteljen részére egy estét. Nagy szeretetreméltósággal válaszolt erre a művésznő. Megígérte, hogy eleget tesz meghívásunknak, eljön egy estére körünkbe.

Ez estélyre hívjuk meg egyúttal Rangis polgárait és polgárnőit.

Minthogy Lilli Machin kisasszony műsora nagyobb részt naturalisztikus költemények dalok, stb.-ből áll, csakis urak és férjes hölgyek látogatását kerjük. Meglehetnek győződve azonban, hogy ezen előadás nem csupán szórakoztató és mulattató leend, érdekesen oktató és a moral tekintetében előrangú lesz.

Jegyek kaphatók: a színház pénztáránál, a „Rangisi Figyelő” kiadóhivatalában és Dalda M. könyvkereskedésében.

Elhatározták, hogy ezt a proklamációt rögtön kinyomatják és széjjel osztják. Ez estén nagyon kesői órában — már volt féltizenegy is — váltak el egymástól, de még előbb lelkesülten üvöltöttek:

— Eljen Lilli Machin!

A becsület polgárok, akik az üvöltést hallották, szentül azt hitték, hogy kitört a forradalom és fogvacogva bujtak dunnáik alá.

Másnap már három órakor délután összegyűltek a pályaudaron Lecot Marcell, Bergé Jean és a többi ifju műbarát, hogy szenzációs fogadtatást rendezzenek a „Fo-

lies Comique” csillagának. Nagyon elegánsan kiöltözködtek és mindegyiknek valóságos virágoskert volt tűzve a gomblyukába.

Lecot Marcell, a csapatvezető, kis beszédet is tanult be és most, fel-alá sétálva, hal-kan ismételtette nehogy, ments Isten, később megakadjon.

Végre jelezték a vonat érkezését és a várakozás láza elérte a tetőfokát. Egyikük se ismerte Machin Lillit. Csakis a dicsérő és hízegő ujságkritikák alapján választották ki éppen őt, hogy új műkorszakot alapítson meg Rangisban. És mulatva a meghívó eredeti voltán, a híres művésznő elhatározta, hogy eleget tesz neki.

— Noha egyikünk sem ismeri, könnyen felismerhetjük majd elegáns megjelenésén és biztos föllépésén — mondta Dupuy Maurice.

Amikor a vonat megérkezett, Dupuy Maurice aggodalmi támadtak. Ha netán több elegáns hölgy érkeznek Rangisba, hogyan lehet majd felismerni köztük Machin Lillit?

E percben azonban örömrivalgást hallott Lecot Marcell és rámutatva egy szakaszra, melynek ajtajában egy kocsiderék nagyságu óriási structollalakal diszitett kalap jelent meg, felkiáltott:

— Ó az, Ó az!

Szó sincs róla, ez a kalap csakis színész-nő lehetett.

Oda rohantak.

— Madame! . . . Oh, milyen szeretetre-méltó!

amelynek neve lenne „Tapolcai Polgári Leányiskolai Egyesület.“

Ezzel a város egy új korszakalkotó kulturális intézménnyel gazdagabb lenne. — És nem hinném, hogy nem akadna a városban egy vagy több a helybeli társadalomban ideálisan gondolkodó s a szó igaz értelmében láng-lelkű vezéralak, lelkes és önzetlen tanügybarát, ki ezen esz nét fel nem karolná, magáévá nem tenné és kivitelét tekintélyének egész súlyával elősegítené.

Az első mód az iskola felállítására tehát az volna, hogy a szülők, lelkes tanügybarátok, esetleg a város mint erkölcsi testület egy egyesület eszméjét pendítenék meg ez irányban, — mint amely fenntartaná az iskolát, s állana tiszteletbeli, pártoló és rendes tagoktól.

Ezen egyesület célja az lenne, hogy társulati jelleggel, nyilvánossági joggal felruházott, kormányilag engedélyezett polgári leányiskolát alapítson és fenntartsen — ezt pedig minél több egyesületi tag gyűjtésével elérheti, és az iskola remélhető látogatottságával lehetővé tenni a tandíjak mérséklését és a növendékek nagyobb része számára fél vagy egész tandíjmentességet kieszközölni. Mely nemes célokat kiterjeszthetné részben — jótékonyosság terén — a fennálló állami polgári fiúiskolára is.

Tiszteletbeli tagul választandó, ki a tanügy terén elévülhetlen érdemeket szerzett; — pártoló tag lehet, ki évente egy meghatározott összeget fizet, ennek ellenértékül joga lenne, hogy féltandíjmentességre bármely rendes polgári leányiskolai tanulót, ugyszintén esetleg az egyesület által rendezett tanfolyamba egy ingyenes hallgatót ajánlani; rendes tag pedig lehet, ki csekély pár korona évi tandíjat fizetne az egyesület pénztárába.

Az iskola évi jövedelme ezekből folyna össze, melyhez jönne még minden leánytanuló (legkevesebb 30)

után évi tandíj és iskolai illeték; továbbá esetleg a város és különösen az államnak a fenti törvény 21. §. szerinti évi hozzájárulása. Amely hasonló irányu intézményt más városokban akként segíyez, illetve támogat az állam, hogy szolgáltatásra államköltségen egy okl. tanárnőt rendel körülmények szerint a magániskolához.

Az iskola ügyeit a választmány, közgyűlés, tiszviselők és az iskolaszék intéznék.

A társulati polgári leányiskolai rendás tanulónak évvégi bizonyítványa a fennálló törvény és szabályzatok szerint szintén államérvényesek.

A tanítást az állami polgári fiúiskolatanárai látnák el, mint oraadók, kiegészítve egyelőre egy okleveles tanárnóval, ki egyuttal a felügyeletet is gyakorolná és teljes heti óraszámval tanítana. A tanulók jelentkezési számához képest egyelőre csak az I. osztály nyílhatna meg a helyiségre való tekintettel.

A tanhelyiséget illetőleg pedig egyelőre az iskola ideiglenesen az állami polgári fiúiskola emeleti helyiségében helyezhető el. Ami pedig az idevágó törvény 71. §. illeti, hogy a leányok külön tanítandók, arra pedig alkalmas a hétnek összes délutánjai. Tekintettel a jelen kor pedagógiai szabályaira, hogy a tanítás egyhuzamban történjék, így a fiúiskola a délelőtti órákat venné igénybe. Mindezekhez természetesen, hogy a felsőbb tanügyi hatóság jóváhagyása szükséges.

A második mód pedig az lenne, hogy a tapolcai állami polgári fiúiskolával kapcsolatos „polgári leányiskolai magántanulókat előkészítő tanfolyam“ — nyílna, ugyancsak a délutáni időkből, egy okl. polg. isk. tanárnő vezetésével és szintén a fiúiskolai tanárai közreműködésével. Itt csak a szülők bizonyos mérsékelt tanfolyamdíjat fizetnének. Magánvizsgálat engedélyezésért külön kellene folyamodni.

Mindezt azért is lehetne megoldani és sikeressé tenni, mert már a jelen tanév végére a felsőbb hatóság a tanterületnek kellően okadatolt felterjesztésére már több leányiskolai magántanulónak engedélyezte a helybeli fiúiskolában a magánvizsgálatot.

Ezen tantolyamot is a szülők kérelmére — mint az ország más hasonló városában — a miniszterium engedélyezné és jelen esetben ezt az áll. polg. fiúiskola tartaná fenn.

Az érdekelt szülők, ha a közel jövőben ilyen irányu mozgalmat indítanak, akkor két hónap alatt a leányiskola kérdése megoldódna, úgy hogy már a jövő tanévben, azaz jelen év szeptemberében az iskola a szabályszerű követelményeknek megfelelőleg megnyílhatna.

Ami már a két módot illeti, az utóbbi szerényebb keretű, míg az első nagyobb szabásu lenne, de viszont amely fokozatosan egyengetné utját — esetleg 5—6 éven belül — az állami iskolának. — Az elsőhöz nagykörű társadalmi, a másikkhoz csak az érdekelt szülők mozgalmá kívántatnék.*) Mindkét javaslatához való szervezet vagy alapszabály tervezet más alkalommal közöltenek.

Ezen kulturális intézmény felállítását célzó és utmutató javaslatomat ajánlom a szülők és Tapolcza város polgárainak és képviselőtestületének figyelmébe, azzal a benső reménnyel, hogy majd csak bekövetkezik végre a városnak az a régi vágya, hogy polgári leányiskolája legyen városunk, hazánk és az emberiség javára. —

Cselekedni és akarni kell!!

„Mert minden mulandó, amit egyesek érdeke s a pillanatnyi szükség hoz létre, de minden örökéletű és elpusztíthatatlan, amit nemes eszmékért való lelkesedés teremt és tart fenn!!“

Buday Lajos.

*) Mint helyiérdeklő dolgot ajánljuk az érdekelt figyelmébe. Szerk.

T A R C A.

A főlcserélt primadonna.

Irta: Lamotte R.

Forradalom volt Rangisban, az idillikus fekvésű seine et garomei kis prefektúrában.

Nem azért, mintha talán többet fecsegték volna a becsületes rangisi polgárok az utcasarkokon, vagy pedig a szerdai hetivásáron a szokottnál is többet ittak és kiabáltak volna. — Isten ments! És mégis készül valami, még pedig a fiatalabb generáció, a rangisi aranyifjúság körében.

Fiatal emberek nem igen szoktak diplomáták lenni, akiknek hivatása a titkok megőrzése, avagy látszata annak, mintha fontos titkok megőrzője volnának, noha nincs is mit titkolniok. Fiatal emberek nem diplomáták és ezért csakhamar kitudódott Rangisban, hogy a városka előkelő polgárainak fiai estenként összejöveteleket rendeznek a „Café de Paris“ külön szobájában, mely alkalomkor izgatott vitatkozások is folynak a „Café de Paris“ külön szobájában. Köztük volt Lecot Marcell a marie fia, aki egyszer 4 hetet töltött Párisban és azóta kartársai úgy csodálták, mint valami egzotikus állatot; ott volt még Bergé Jean, a szolgabíró fia, Dupuy Maurice, az adófelügyelő fia, azonkívül a városi főpénztárnok, két városi ta-

nácsos, a legelőkelőbb kereskedők és előkelőségek fiai is. A „Café de Paris“nak még sohasem volt ilyen jó bevétele. Lehetetlen mennyiségű sör és cseresznyepálinkát fogyasztottak.

Miután már hetekig tartottak az összejövetelek, végre a hatóság is kezdett foglalkozni az ügygel. Első sorban a csendőrmester. Soká tartott, míg ez a becsületes öre a törvényeknek oda jutott, hogy e titokzatos összejövetelek az általános rendet és biztonságot veszélyeztetik. Amikor azonban rájött erre a lehetőségre, kötelességtudásának ösztökélésére az alpolgármesterhez rohant.

Az alpolgármester urat csak röviddel ezelőtt helyezték Rangisba és alig egy hete volt új otthonában. Amikor belépett hozzá a brigadier, éppen létrán állott és szögeket vert a falba. Meghallgatta alkalmazottjának a jelentését és azután így felelt rá:

— Azt hiszem maga fényes nappal lát kísérteteket. Abból, hogy fiatal emberek estenként össze jönnek, sör és isznak és politikáról csevegnek egymással, maga már a világ végét következteti. Pedig olyan csendes nyugodt fészek, mint Rangis, ah, ha találkozik még valahol. Csak nyolc napig szolgálta Párisban, tudom Istenem, másképpen vélekednék.

Az örmester sarkonfordult és hazament, de meg volt róla győződve, hogy Rangisra rövid időn belül valami szörnyű katasztrófa szakad.

Az alpolgármester ellenben — aki a legközelebbi napokban várta ide a feleségét — nyugodtan folytatta a szögebeütés hangos foglalkozását.

Ezen az estén nem történt semmi különös, de másnap akkor a fiatalok újra együtt voltak a „Café de Paris“-ban, Lecot Marcell sürgőnyt kapott, melyet az áhítatosan figyelő gyülekezetnek fennhangon előlvasott:

„Szeretetremlő meghívást el fogadom. Holnap 3. 49. érkezem Rangisba. Lilli Machin.“

Tomboló örömrivalgással fogadták e hirt. Énekeltek, táncoltak, — lehetőleg az asztalokon — és óriási mennyiségű söröt fogyasztottak el.

Amikor némileg lecsendesült a lelkesedés mámorá, elhatározták, hogy proklamációt intéznek Rangis lakosaihoz. Ez a proklamáció így hangzott:

„Polgárok! abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy önökkel örömhirt közölhetünk.

Önök mindannyian tudják, hogy városunknak van ugyan egy színháza, de nincsen benne örömlük, minthogy még nem jött el oly művész, aki csipkerózsaszerű álmából felkeltette volna.

Ennek orvoslása céljából és azon kívánságtól eltelve, hogy polgártársaink bemu-tathassuk a legújabb párizsi színházi előadásokat, meghivattuk ide Lilli Machint, a „Fo-

A kivándorlás kérdéséhez.

A washingtoni bevándorlási hatóság által kiadott bevásárlási évi ezidei statisztika szerint (1908. júliustól 1909. júliusig.) Európából 680 ezer emberrel több vándorolt Amerika sokat ígérő földjére, hogy keze és esze munkájával ott keresse meg kenyerét. Ezzel szemben visszavándorolt ugyanide 180 ezer ember, így hát az európai kivándorlási egyenleg 470 ezer ember többlet.

Ha ebben a statisztikában megkeressük Magyarországot, azt találjuk, hogy ezer bajjal, gonddal küzködő országunk vigan szállítja Amerika felé a helytálló emberanyagot. A mi kivándorlási kvótánk ez volt: 89.333 ember. Visszavándorolt ugyanez időben 21.631 embert. Összes veszteségünk volt tehát 67.702 ember. Ha már most felgondoljuk, hogy több mint 22 európai ország területéről rekvirálódott a fönt ismertett európai kivándorlási egyenleg, amely összesen 470 ezer ember teszen, akkor tisztán láthatjuk, milyen szomorú ennek az országnak még a viszonylagos gazdasági helyzete is, mert hiszen egymaga egy évben az összes amerikai kivándorlók 1/6-át szolgáltatta.

Ha már most a terület nagyságát és lakosságát, sűrűséget is számitanók az egyes érdekelt államok szerint, ez a szomorú statisztikai adat még sokkal feketébb színben tüntetné fel erővesztésünk nagyságát, egyuttal annak eredetét és gazdasági visszamaradot ságunkat.

Mert a kivándorlás kérdése nem közigazgatási kérdés, hanem tisztán közigazgatási. Csupán a javított viszonyok segítségével válók és lehetőek a közigazgatási intézkedések, minők például az országhatárok ellenőrzése, kivándorlási csabítók büntetése stb. de a leromlott gazdasági viszonyok közepette gyakorlati hasznukat tévesztik, amellet semmikép sem liberálisok, mert a szabad ember szabad költöz-

közési jogát meggátolni szuronynyal vajmi méltánytalan, meg az esetben is, ha keresett és nem talált jobb meglegedési feltételt azonnal is képes volna nyujtani a kirendelt állami közeg. A föld, amely táplál, marasztja is népét. A termési erők harmóniába állítása, összeműködésünknek állami és társadalmi megszervezése, ezek azok az intézkedések, amik mellett a kenyeret kereső, de a szó szoros értelmében kereső, de nem találó ember aztán nem all mindenféle fufanggal a törvényes intézkedésekkel kirendelt határszéli szuronyok elébe, csakhogy mielőbb tuljusson ezen a szomorú országon, amely neki kenyeret, megélhetést nem ad.

És mi nem a csendőrszuronyt értjük segítő eszköznek, hanem egy nagy regeneráló országos munkaprogrammot, amelynek keretén belül ezer-félé munkaalkalom támadt, amiknek nyomán munka, kenyér és meglegedettséggel terem és mi sem természetesebb, mint hogy akkor a kielégített emberek munkás társadalmá nem indul rajokban az országhatárok felé, hogy bucsut mondjon ennek a földnek, amely táplálni nem bírja.

H I R E K.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközség képviselőtestülete f. hó 3-án tartott gyűlésén elhatározta, hogy a községi téglaházat kijavittatja, új kemencét azonban nem épített; a vasúti vendéglő pincéjét, a víz felszivárgása ellen, agyaggal megtömeti és cementburkolattal látja el. Főjegyző felolvassa Fehér Vilmos szinigazgató Tapolczán jászhatása ügyében értesítési miniszteri értesítést, amit a képviselő testület tudomásul vesz azzal, hogy ez ügyek elintézésére megalkítja, a szini bizottságot. Elhatározza továbbá 6 rendőri részére díszruha készítesét. Elutasítja Németh Endre tapolczai illetőséget. A tagosítás előmunkálatának díját, az előjáróság egyezkedésével utalványozza.

A Kaszinó közgyűlése. A helybeli-egyesület február 20-án tartotta rendes évi közgyűlést. Az elnöki megnyitó és a titkár, pénztáros és könyvtáros jelentése után a közgyűlés határozott, hogy a jelenlegi szer-

ződés meg hosszabbításáról mint a költségvetésről. Elhatározta a közgyűlés, hogy a folyó év 1169 korona bevételi többletéből 800 koronát fordít a könyvtár gyarapítására és 100 koronát még egy könyvszekrény beszerzésére. Mindenesetre szépen jellemzik ezen számadatok a Kaszinó tagjainak szellemi niveauját. A beszerzendő műveket a Kaszinó választmánya már megállapította. Képviselve lesz ezekben ugy a magyar, mint a külföldi szépirodalom, valamint a történelem, földrajz, bölcsészet és társadalom tudomány s több művel.

A tapolczai népmozgalmi statisztikai adatokat f. hó 5-én vizsgálta felül Kovács Lajos miniszteri titkár s azokat kifogástalan rendben találta.

A kath. Legényegylet közgyűlése Tanulságos, de egyuttal élvezetes képét nyujtotta az egyesület mult évi tevékenységéről, a február hó 27-én tartott közgyűlésén. Az egyesület termét zsufofólásig töltötte az intelligens közönség. A gyűlést az egylet tagjaiból alakult énekkar nyitotta meg a Szeretet himnusza című dal eléneklésével. Utána Ley József prépost-plébános mint az egylet egyházi elnöke mondotta el tartalmas szép beszédét, reá mutatva az egylet társadalmi és vallásékölcösös szükségességére, kifejtven ezzel szemben a szociáldemokratizmus káros hatását ugy a társadalmi mint a vallásékölcösre nézve, mely éppen a kör ifju tagjait metelyezné meg, ha ez szemben nem venné fel a küzdelmet. Szép példakkal illusztrálja a nemes fegyverek használatát a nehéz küzdelemben. Udvozi a nagy számban egybegyűlt előkelő közönséget. Ezután Anda Juliska „Ha férfi volnék” című monológot adta elő élvezetes természetességgel, majd Felkl Viktor az egyesület egyházi alelnöke számolt be az egyesület mult évi tevékenységéről, felsorolván mindazon mozzanatokot, amelyek az egyesület mult évi életében történtek. A jelentés annak tanulságos volta mellett élvezetes is volt, mert nem csak a tények száraz regisztrálására szoritkozott, hanem amellet fűszerezve volt Felkl Viktor egyl. alelnök kedves humorával, amelyben a jószívű párttagokra is appellált az egyesület támogatásában, így a többek között sajnálatát fejezi ki, hogy Vastagh János nincs jelen, mert akkor észrevénné az egyesület szegénységet a biliárd dákókban, és bizonyára viselné azok beszerzési költségét. Hálas köszönettel emlekezik meg mindazokról, akik az egyesületet erkölcsileg és anyagiilag támogatják, ere hívja fel a jelenlevők figyelmet is. Felkl Viktor káplán egyházi alelnök el vezetes jelentéseért és az egyesület odaadó lelkes vezetéseért a közgyűlés nevében Ley József prépost-plébános elnök

lies Comique. E híres diseüsejét és számtalan hallhatatlan műremek tolmácsát, megkérve őt, hogy szenteljen részére egy estét. Nagy szeretetreméltósággal válaszolt erre a művésznő. Megígérte, hogy eleget tesz meghívásunknak, eljön egy estére körünkbe.

Ez estélyre hívjuk meg egyuttal Rangis polgárait és polgárnőit.

Minthogy Lilli Machin kisasszony műsora nagyobb részt naturalisztikus költemények dalok, stb.-ből áll, csakis urak és férjes hölgyek látogatását kerjük. Meglehetnek győződve azonban, hogy ezen előadás nem csupán szórakoztató és mulattató leend, érdekesen oktató és a moral tekintetében elsőrangú lesz.

Jegyek kaphatók: a színház pénztáránál, a „Rangisi Figyelő” kiadóhivatalában és Dalda M. könyvkereskedésében.

Elhatározták, hogy ezt a proklamációt rögtön kinyomatják és széjjel osztják. Ez esten nagyon késői órában — már volt feltizenegy is — váltak el egymástól, de még előbb lelkesülten üvöltöttek:

— Eljen Lilli Machin!

A becsületes polgárok, akik az üvöltést hallották, szentül azt hitték, hogy kitért a forradalom és fogvacogva bujtak dunnáik alá.

Másnap már három órakor délután összegyűltek a pályaúdon Lecot Marcell, Bergé Jean és a többi ifju műbarát, hogy szenzációs fogadtatást rendezzenek a „Fo-

lies Comique” csillagának. Nagyon elegánsan kiöltözöttek és mindegyiknek valóságos virágokert volt tűzve a gomblyukába.

Lecot Marcell, a csapatvezető, kis beszédet is tanult be és most, fel-alá sétálva, hal-kan ismételtette nehogy, ments Isten, később megakadjon.

Végre jellezték a vonat érkezését és a vávárakozás láza elérte a tetőfokát. Egyikük se ismerte Machin Lillit. Csakis a dicsérő és hízelgő újságcritikák alapján választották ki éppen őt, hogy új műkorszakot alapítson meg Rangisban. És mulatva a meghívó eredeti voltán, a híres művésznő elhatározta, hogy eleget tesz neki.

— Noha egyikünk sem ismeri, könnyen felismerhetjük majd elegáns megjelenésén és biztos föllépésén — mondta Dupuy Maurice.

Amikor a vonat megérkezett, Dupuy Maurice aggodalmi támadtak. Ha netán több elegáns hölgy érkeznek Rangisba, hogyan lehet majd felismerni köztük Machin Lillit?

E percben azonban örömrivalgást hallott Lecot Marcell és rámutatva egy szakaszra, melynek ajtajában egy kocsiderek nagyságu óriási structollalal díszített kalap jelent meg, felkiáltott:

— Ó az, Ó az!

Szó sincs róla, ez a kalap csakis színész-nő lehetett.

Oda rohantak.

— Madame! . . . Oh, milyen szeretetreméltó!

— Megengedi kérem, hogy felajánljam a karomat?

Bemutatkozás, üdvözlések, kézszorítások.

Voltak ugyan, akik csodálkoztak azon, hogy Machin Lilli oly vastag és vörösarcu és hogy a ruhája oly feltűnő és rikító színű. A hölgy is nagyon meglepett arcot mutatott az első pillanatban és ugy látszott, mintha visszautasítani szeretne volna a lelkes fogadtatását. De csakhamar feltalálta magát és immár mosolyogva es egy királynő magatartásával lépett Marcell Lecot oldalán, aki karját nyujtotta neki.

Legalább negyven éves ez a Lilli Machin.

—Tehát így öltözködnek a színháznál? Kék kalap, piros bluz, zöld szoknya — valóságos szivárvány.

— Talán most ez a divat.

— Mindegy! Fődolog a művészete, a személye mellékes.

Igy hallatszott a tömegeből, mely elkísérte a művésznőt és ez által diadal bevonulássá alakította Lilli Machin érkezését Rangisban. Ez a bevonulás a „Caffé de Paris”-ban ért véget. Üdítő italokat hozattak. A hölgy kezdetben semmi esetre sem volt hajlandó ilyenkor, szokatlan időben bármit is elfogyasztani, de annyira kinalgatták, hogy végre engednie kellett.

— Igazán tulkedvesek! — mondta. Különben igazán eredeti, hogy maguk miképp fogadják az ideérkezőket. Mindig így szokták ezt Rangisban?

mond köszönetet. A „völgyi rózsza című dalt adta elő ezután az egyesület énekkara, Stephanek János kántortanító ügyes vezetésével. „A valósult remény“ alkalmi szavalattal, Nádli Ernő, Kövei ur keserves panaszaival előadásával Wolf Sándor aratott elismerést. A tisztújítás során világi alelnök lett: Koncz József, jegyző Reindl Dezső, pénztáros Reichl József, háznagy Kovács István, dékánok Tóth Ambrus és Felker János, könyvtáros Simon Péter. A gyűlést a Hymnusz zárta be. A kitétt perselybe 10 korona gyűlt egybe. Az egyesület Felkl Viktor ügyvezetése mellett ismét életre kelt, és az ő lelkes vezetése reményt nyújt arra, hogy az egyesület felvirágozik és eléri azon szent célt, mely az iparosifjak valásérkölcse ápolását és társadalmi művelődését tűzte ki.

Választási előértekezlet. Február hó 27-én nepes értekezletet tartott a balatonfüredi járás képviselőválasztói a község házában, melyen a tapolczi járásból Forster Elek és Glázer Sándor vezetése mellett a Darányi párt számos tagja is megjelent. Üdvözlésükre az állomásnál nagy közönség gyűlt össze, élén Langer főszolgabíró és Segesdy táblabíróval. Az értekezletet d. u. 3 ó. nyitotta meg Forster Elek mint a Darányi-pártnak megválasztott elnöke, üdvözléssel a nagy számban megjelent választó közönséget, egyben azon hírességekkel szemben, mintha Darányi képviselőnk a jövőre mandátumot nem ohajtana vállalni, határozottan kijelenti, hogy igenis vállal, de csak a mostani kerületébe akkor, ha a választó közönség bizalmával megtiszteli. Ezek után kéri a választó közönséget, hogy mindenki őszintén nyilatkozzék. Mire nagy lelkesedéssel, Marton Ignác nemessécselyi földbirtokos, Segesdy Miklós balatonfüredi esperes, Takács Jenő tapolczi kir. közjegyző, Mészöly Gyula nyug. kir. járásbíró és Bedegi Gábor balatonfüredi gazdasági elnök felszólalásai után, minden szónok külön-külön Darányinak érdemeit méltatva általános lelkesedés mellett a Darányi pártot megalakították és Darányi jelöltje mellett kitartanak. Egyben változatlan ragaszkodásukról és szeretetéről táviratilag üdvözléssel a gyűlés Ö-Nagyméltóságát. A gyűlésen az egyes községek bizalmi férfait is megválasztották. Végül Forster Elek elnök megköszöni a választó polgárok megjelenését a gyűlést bezárja, amely Darányi lelkes éljenzésével oszlott szét.

Pátronázs-egyesület Balatonfüreden. Dr. Segesdy Ferencz és Langer Istvánne vezetésével megalakul a pátronázs-egyesület, az alakuló közgyűlés folyó hó 14-én lesz.

Milyen lesz az időjárás? A Meteor című időjelzési lap szerint március hónapnak

legerősebb hatású változása napjai a 8., 13., 18. és 26-ikak. Ezek közül a 8. enyhe, a 14-ik hideg, csapadékos, 18-iki változó, inkább enyhe és a 26-iki száraz, szeles és hideg jellegű lesz.

Egy tanító ünneplése. Stausz Zsigmond tapolczi izr. elemi iskolai tanító 44 éven át szolgálta a népnevelés terhes, de annál magasztosabb szent ügyét, igazi odaadással, fiatal hévvel az utolsó évekig. A múlt évben nyugalomba vonult. Egy egész nemzetkedéket nevelt, tanított. Volt tanítványai, az izr. iskolaszék és egyesületek a nyugalomba vonuló tanító tiszteletére ma délelőtt 11 órakor az iskola termében ünnepélyt rendeznek. Ez alkalommal nem méltatjuk a derék tanító érdemeit, azt az ünnepély után hozzuk, de jelezzük a mai ünnepély programját.

1. Megnyitó beszéd, tartja Dr. Schönwald Károly rabbi, iskolaigazgató. 2. Üdvözlések: a) az iskolaszék nevében Dr. Varjas Gábor; b) a hitközség nevében Frisch László c) a volt tanítványok nevében Dr. Berger Sándor. d) a „Nőegylet“ Steiner Lipótné. e) a „Krajcár“ egyll. nevében Dr. Lőke Mór f) IX. izr. községerület elnökségének megbízásából Dr. Fischer Gyula. g) az iskola nevében Vázsonyi Izidor. h) egyéb üdvözlések. i) az ünnepelt válasza. 3. Zárzó.

Előadás. Sárközy Viktor Zalavármege gazd. egyesülete titkára ma d. u. 1 órakor a Kath. Kör helyiségében gazdasági előadást tart.

A Tapolczi vidéki Kórházegyesület ma délután 3 órakor, a község háza tanácstermében, választmányi gyűlést tart.

Március 15. A Tapolczi ifjak asztaltársasága együttesen a Casinóval, a Kereskedő ifjak önképző egyesületével, az Ipartestülettel, az Iparosifjak önképzőkörével a Balaton vendéglő termében, — a Rákóczi Asztaltársaság pedig a Domokos vendéglőben tartandó társas vacsora keretében ünnepli március 15-ét.

Egyhuzamos munkaidő a bíróságoknál. Üdvös és mindenütt örömmel fogadott újítást eszközölt az igazságügyminiszter, amelylyel a bíróságok munkaidőjét szabályozza. A rendelet a múlt héten érkezett a tapolczi kir. járásbíróhoz is, amely szerint f. évi április hó 1-étől kezdve a tapolczi kir. járásbírósnál is a munkaidő télen nyáron reggel 8 órától délután 2 óráig tart. Vasárnap és ünnepnapokon természetesen egész nap szünetel a munka.

Iparosok és kereskedők figyelmébe. A Zalaegerszegi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár közgyűlésén vidéki küldöttjeinek választása Tapolczán f. hó 13-án délelőtt 9 órakor kezdődik az Ipartestület hivatalos helyiségében. Tapolczáról összesen 20 rendes és

10 póttag lesz választva, kik közül ipari foglalkozást űzők sorából 10 tag, a többi kereskedelmi és gyári foglalkozást űzők közül lesz választva. A szavazat személyesen, a választási igazolvány alapján történik. Egyebekben bővebb felvilágosítást nyújt az ez ügyben kibocsátott hirdetmény. A tapolczi járás területére szavazatszedő bizottsági tagok. Elnök: Keszler Aladár. Tagok: Felisch Antal, Hajós Jenő, Domaniczky Sándor és Rechnitzer Aladár.

Helyreigazítás. Az ipartestület multságán felülfizetők névsorából Dr. Kovács Vilmos 5 korona felülfizetése tévedésből kimaradt, ezt jelen sorainkkal pótoljuk.

Állatvásár Tapolczán. A folyó hó 1-én Tapolczán volt állatvásár elég gyér volt, amennyiben alig hajtottak fel szarvasmarha, ló, sertésből mintegy 500 drbot, ebből eladtak 120 drbot. Ugy látszik, hogy zsbavásár nélkül alig lehet nálunk állatvásár. Másik oka volt a gyér vásárnak az, hogy ugyanezen a napon Sümegen is országos vásár volt.

A Gazdakör tagjainak figyelmébe. A kör utján rendelt vetőmagvak megérkeztek s azokat a kiküldött utalványokra Popper Gyula tapolczi kereskedőnél a kör tagjai átvethetik.

Felhívás. A soproni keresk. és iparkamara ez uton hívja fel a kereskedőket, és az iparosokat, kik ha tanoncokat ohajtanak alkalmazni, hogy azokat lehetőleg horvátországi vereink gyermekei közül vegyék. Az ott uralkodó magyargyűlölet miatt a magyarok gyermekei, hacsak magyarságukat megtagadni nem akarják, alkalmazást nem kapnak. A Julián egyesület ily uton-módon véli a kérdést megoldhatónak; és hajlandó a tanoncokat a saját költségén ideszállítani. Ez iránt jelentkezni a tapolczi ipartestületnél lehet.

Kaposvár törvényhatóság. A város tanácsa múlt héten tartott gyűlésén a városnak törvényhatósággá való átalakítása mellett foglalt állást.

Tilinkóművész Tapolczán. Élvezetes est ígérkezik Tapolcza közönségének, jövő szombaton, folyó hó 12-én este a Casinó termében Erdélyi Gyula tilinkóművész tart előadást. A Dunántul nagyobb városaiban tartott művészies játékáról a legelismertöbben nyilatkoznak a lapok. Legutóbb Nagykánizsa közönségének nyújtott élvezetet művészi játékával. Hallgassuk meg mi is a ritkán élvezhető hangszer művésztét.

Hernyőirtás. Az előjáróság figyelmezteti a birtokosokat, hogy a fákról a hernyőfészkeket elpusztítsák. A hanyag gazdákat pénzbüntetéssel sújtják.

A hashajtó-pirulák ideje lejárt. Egy lelkiismeretes orvos sem engedi meg, hogy a többnyire növényi alkatrészeket tartalmazó szerek hosszabb ideig használtassanak. Ott, a hol már idültté vált székrekedés rendszeres kezelést igényel, az orvosok a természetalkotta **Ferencz József-késérűviz** használatát határozott előnyben részesítik. Elegendő, ha 3—4 héten át eggelenként éhgyomorra fél pohárnyi „Ferencz József“ késérűvizet iszunk. Ez kitűnő eredménnyel jár és messze felülmúlja a piruláknak sok kellemetlenséggel járó hatását. Enyhése miatt aggok, nők, gyermekek és ágyban fekvő betegek a valódi „Ferencz József“-vizet nagyon kedvelik.

A balatonmelléki bazaltkupok. A balatonmelléki bazaltkupokat kikezdte az üzletcsákánya A festői Badacsony és Szentgyörgy remek bazaltoszlopai egymásután hullanak le a csákány alatt. A rombolás a kupokat azután teljesen elpusztítja. A Balatoni Szövetség szót emelt érettük. Lóczy Lajos, a kiváló nagy tudós is támogatja a kérelmet. Azt mondja, hogy a Balatont övező bazalthegyeknek sehol párjuk nincs a földkerekségen. A Kisfaludy Sándortól megéne-

Mindig Madame! Feleltek a kórusból.

Na, akkor belenyugszom és nagyon köszönöm!

Pezsgőt hoztattak. A hölgy Párizsról csevegett, a házairól, a boulevardokról, a földalatti villanyosról.

És a színházak Madame? — kérdezte Lecot Marcel.

— A színházak? Sohasem járok színházba! . . .

Valósággal gurultak a kacagástól. Egy színésznő, aki sohase megy a színházba: Nagyszerű!

Természetesen! — mondta az egyik. Maga soha se jár a nézőterre, de annál többet a színpadra.

Most meg a hölgy kacagott eszeveszetten.

A pezsgő, a forróság, a sok ember mind ez kissé felizgatta. Eszrevette, hogy egy kicsit becsipett és engedelmet kért, hogy visszavonulhassék.

— Oh, ne meg! kérelték mindenfelől.

Mindenesetre addig nem, amíg nem szerencsétlen bennünket azzal, hogy énekel valamit — mondta valaki.

A hölgy ellenkezett, de addig-addig kéreltek, míg végre engedett és odaült a „Café de Paris“ híres zongorája elé, mely hírhedt

volt főleg azért, mert sohasem volt hangolva. Ujjai végigfutottak a billentyűkön és egy melabus szentimentális dalba kezdett.

— De nem ezt! — szakította meg önmagát! Ez tulunalmas, ugyebár tisztelt uraim? Elénekelek önöknek inkább valami modern dalt.

És rágyújtott a párisi „gessenhauerra“

A lelkesedés közepette betoppant váratlanul a sürgönyhordó és sürgőnyt hozott Lecot ur részére.

A fiatal ur felbontotta a sürgőnyt és elolvasta:

„Lekéstem a vonatról. Holnap érkezem Lilli Machin“.

Első pillanatra azt hitte Marcell, hogy optikai csalódás áldozata, de akárhogy dörzsölte is a szemét, a szavak ott maradtak változatlanul a sürgönylapon.

Remegve közeledett az érdekes hölgy felé és dadogva kérdezte:

Bocsánat Madame, ön nem Lilli Machin?

Lilli Mahin, én volnék Lilli Machin? Szó sincs róla! Hogy ki vagyok? Én vagyok Rangis új alpre fektjének a felesége! . . .

kelt Csibánc, Tátika, Somló, valamint Badacsony, Szentgyörgy és Hegyesd bazaltoszapoli mint tájképi szépségüknek, mint tudományos jelentőségüknek fogva megérdemelnék a védelmet, mert a hegyoldalakba mélyesztett kőfejtők évről évre erősen dézsmálják a kies hegyeket. Itt csak állami beavatkozás segíthet oly módon, hogy a kincstár a hegykupok egyes részleteit megvásárolja s örök időkre megvédi a remek sziklakat.

Egyezmény száz millió korona. Ugy-e óriás összeg. Ez a rengeteg pénz vándorolt ki 1909-ben külföldre. Ezt az óriás összeget, csekély néhány millió híján Ausztria vágta zsebre, a maga rongyáért, cserepeiért, portékáiért! Ez a tulipán mozgalom; eredménye?!

Heimler Józsefné tudatja az érdeklődő hölgyközönséggel, hogy folyó hó 10-én, tavaszi és nyári ujdonságok bevásárlása céljából Budapestre és Bécsbe utazik.

A természet óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgálhatja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszataszító íze van. A „Scott-féle Emulsió” formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a „Scott-féle Emulsió”-ban nemcsak, hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a „Scott-féle Emulsió”-nak. Kapható a gyógyszerárakban.

Zalamegyei Almanach. E címmel Czobor Mátyás vármegyei aljegyző szerkesztésében irodalmi vállalat indul meg Zalaegerszegen. Az első kötet még e hóban kikerül a sajtó alól. Zalavármegye címtárán, közigazgatási beosztásán s a községek nevein kívül érdekes kulturális, közgazdasági, szociológiai és szépirodalmi közlemények gazdagítják a kötetet. A jövedelem 10 százaléka a Csányi szoboré lesz. Ára a 10 éves kötetnek fűzve 2 csinos vászonkötésben 3 korona. Megrendelések mielőbb Czobor Mátyás címére Zalaegerszegrre küldendők.

Fogzás

Ne ijedjen meg, hanem adjon gyermekének egy kevés SCOTT-féle Emulsiót és 7 vészen véget az álmatlan éjjeleknek. A könnyedség, melylyel ezután a fogak jönni fognak, meg fogja Önt lepni.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védőjét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A Scott-féle emulsió

kellemesen emészthető formában tartalmazza éppen azokat az anyagokat, amelyek megkívánatnak fehér, egyenes és erős fogak növésehez.

Scott-féle emulsió

tisztaságát és erejét semmi sem mulja felül. Ize a legkellemesebb.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárakban.

20 év óta bizonyul

a Kathreiner-féle Kneipp-maltda-kávé kitűnő pótléknak a bakkávéhoz és helyette is, ahol az izgató hatásai miatt tiltva van. Gyermekek részére nem létezik egészségesebb kávé-ital, mint a tiszta Kathreiner.

Hogy virulnak annak élvezése mellett!

TÖRLEY PEZSGŐ

KÖZGAZDASÁG

Allatállomány és trágya-termelés.

Magyarország állatállománya az utóbbi években sajnos ismét jelentékenyen apadt. Az elmúlt év számadási adatai szerint apadt a juh és sertésállomány 5-10 %-al. Ennek a sajnos körülménynek nem csak az általános drágulás a következménye, hanem főleg az is, hogy a learatott területhez viszonyítva a trágyatermelés folytonosan és jelentékenyen apad, ami pedig kétségen kívül a termésátlagok csökkenésére vezet.

Az elmúlt 40 esztendő alatt mezőgazdaságunk általában igen jelentékeny változásokon ment át. Legelőterületeinknek éppen fele feltörtetett, rétterületeink több mint 10 %-al apadt, ugartartásunk leszállott 30 %-ról 10 %-ra, szántóföldterületünk pedig

megszaporodott 4 millió hektárral körülbelül 8 millió m. holddal.

Világos dolog tehát, hogy ma sokkalta több trágyára volna szükség, mint volt pl. az 1870-es években, ha csupán olyan arányban akarnánk trágyázni, mint trágyáztunk akkor, nem is számítva azt, hogy ma legalább kétszerannyi búzát aratunk, mint arattunk akkor. Az 1870-es években az ország búzatermése 15-16 millió métermázsra volt, ma rossz termés esetén is legalább kétszerannyi, de 1906-ban 52 millió métermázsra volt. Tehát kétszer-háromszor annyi foszfort veszünk ki tulajdonunkból, holott aránylag annyit sem tudunk visszadni, mint adtunk 1870-ben.

Ha szántóföldeinket aránylag ugyanannyi istállótrágyával kívánnók ellátni, mint tettük ezt 1870-ben, akkor jelenlegi állatállományunkon kívül mintegy 70000 drb. számos állatra volna szükségünk, s ha ezek évi trágya-termelőképességét 100 m. m.-ra tesszük, akkor az 1870-ikével szemben 70 millió métermázsra trágyahiány van, amelynek foszfortartalmát 1-6 %-al számítva 120000 mm. az a foszformennyiség, amennyivel kevesebbet kap a mai learatott terület az 1870-ikénel, nem is számítva azt, hogy a holdankénti átlagtermés azóta minifegy 60 %-al növekedett, az ugar érlelő határa pedig egyharmadra csökkent.

Igaz ugyan, hogy az istállótrágyában mutatkozó ezen hiányt kezdjük ma már műtrágyával pótlani s a múlt évben is körülbelül egy millió hatszazezer métermázsra foszfortartalmu műtrágyát használtunk fel. Ebben azonban alig van több 25000 mm. foszforból, tehát az ezutáni visszapótlás csaknem négy ötöddel kevesebb, mint azon hiány, melyet az 1870-ikével szemben kimutattunk.

Hogy a gyengébb trágyázásnak silányabb termés a következménye, az köztudomásu dolog. — S ha a föld-termőerejének csökkenése ma még nem mindenütt észlelhető, az egyszerűen onnan van, mert egyrészt talajunk őseréjéből merítettünk, aminek azonban már végére is jártunk, másrészt pedig onnan, hogy mai talajmívelő eszközeink sokkalta tökéletesebb, jobb munkát végeznek, mint a régiéek.

A talaj őseréje azonban nem kifogyhatatlan, a talaj megmunkálását sem lehet végtelenségig tökéletesíteni, el fog következni tehát az az idő, valamikor a tökéletesebb talajban, munka dacára, érezhető országos terméscsökkenés fog beállani.

S ezt pusztán állatállományunk segélyével elkerülni nem fogjuk, mert mai belterhes gazdálkodási viszonyaink mellett kilátásunk van ugyan arra, hogy állatállományunk formailag és értékileg tökéletesbülni fog, de annál kevesebb kilátásunk lehet arra, hogy számszerűleg is lényegesen gyorsabban szaporodjon. Ez országos csapást elkerülünk csak úgy lehet, hogy állatállományunk számánál bár kisebb mérvbeni szaporítása mellett a műtrágyák használatát olyan mérvűre fokozzuk, mint amilyen mérvű az a tőlünk nyugotra xx fekvő államokban.

Olcsó és hatásos foszfortrágya feltárt csontliszt

Kérjen feltétlenül árajánlatot

Rendeléseket felvesz és felvilágosítást ad: FOGNER ISTVAN Tapolcza.

BUDAPEST-KÖBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR

Bosányi, Schletterpümpé és Társa cégtől, Budapest, IX., Üllői-ut 21. szám.

Hirdetmény.

Farkas Lajosnál Tapolczán a Tulipán-utca 26. számú házában élő sövény kerítésnek alkalmas **2 éves gleditsia esemete** 35.000 drb. eladó.

Venni szándékozók a fenti címnél egyezkedhetnek, a megrendelések folyó hó végéig eszkezlendők.

Ritka alkalom!

Kinek érzeke van a szép iránt és tehetsége is van hozzá — egy modern új és teljes

LEGÉNY - LAKÁS

berendezést

vehet jutányos áron.

Előszoba-, háló- és ebédlő butor, függönyök, szőnyegek, porcellán és üveg szerviz stb.

költözködés miatt azonnal eladó.

Eibeschutz Mórnál, Kővágóörs.

Lótartó gazdák

szíves figyelmébe ajánljuk, fedeztetés céljából, hidegvérű — muraközi —

MÉNLOVUNKAT

melyet a nagym. földművelésügyi miniszterium által kiküldött ményvizsgáló bizottság köztenyesztésre engedélyezett.

Megkeresések Szigligeti Bér gazdaság Czfiramajor u. p. Nemesgulács intézendők

Szikvizgép,

jó karban lévő, üvegekkel teljes felszereléssel

≡ ELADÓ. ≡

Czím a kiadóhivatalban.

ELADÓ HÁZ.

A Szent István-utcaiban egy ház melyben két lakás, hozzátartozó pajta és istálló

van, szabadkézből eladó.

Bővebbet

özv. Bolla Györgyné.

A Nagy Gábor féle DELAWARE szőlő faj

az egyedüli, melynek termeléséhez semmiféle tudomány vagy gyakorlat nem kell, még az is elbánnk vele, aki soha szőlőtvet nem kezelt. Minden szállítványhoz utasítás mellékeltek ingyen és ebből kinézheti mindenki, hogy miként iltesse el, kezelése pedig metszés, kapálás és felkötésből áll, más dolog nincs vele, mert ezt oltani, permetezni, képorozni nem kell, nem árt ennek filokszera és bimbója, vesszője tében soha el nem fagy. Holdanként átlag 35 hektoliter terem s egy bimbójából 3—4 fűrt fejlődik. Valódi bőtermő legemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad összetéveszteni más ugyanily név alatt forgalomba hozott lútvány fajtával, ügyelni kell arra, hogy Nagy Gábor-féle fajt kapjunk, mert csak ez a valódi. A valódi Nagy Gábor-féle Delaware-szőlő olyan bort ad mint az asszu, édes és erős, igen kellemes zamatu és kétszer annyira kel el, mint más borok. Kóstolónak egy üveggel bárkinek küldök 1 koronáért.

A DELAWARE-szőlő bővebb leírását, természetnek királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg közzé nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról, lugasültetésről is ad részletes, helyes utbaigazításokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, KÖLY

pósta, távirda és távbeszélő állommás.

Levelezés magyar, román horvát, szerb és német, nyelven.

872. szám 1910.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, miszerint Marton Adolf káptalanúti-i lakos végrehajtatonak Schvarcz József és neje Frisch Katalin gyulakeszi-i lakosok végrehajtást szenvedők elleni 420 korona 52 fillér és járuléka iranti végrehajtási ügyében az árverés a tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén levő, a gyulakeszi-i 232 sztkvben 415 hrsz. öreghegyi szőlő, rét, pincéből Schvarcz Józsefet illető 1/2 részre 19 korona a 742 sztkvben 725 hrsz. alatt Schvarcz József és neje Frisch Katalin neven álló hosznaki szántóföldre 1881 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül:

1910. év március hó 24. napjának délelőtt 10 órája

Gyulakeszi-i községhezahoz kitűze ik.

Az ingatlanok a kikiáltási árnak két harmadánál alacsonyabb áron el nem adának. Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 20 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételelet hitelt érdemlőleg igazolni. Az árverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál és Gyulakeszi községhezahozahoz betekintethők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1910. évi február hó 14-én.

Papp, kir. járásbíró.

733. szám. tkv. 1910.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, miszerint Felsőöri takarékpénztár r. t. felsőöri bej. cég végrehajtatonak Vörösmarty Károly köveskál lakos végrehajtást szenvedő elleni 496 korona 80 fillér és jár. iranti végrehajtási ügyében az árverés a tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén levő Vörösmarty Károly végrehajtást szenvedő neven álló következő ingatlanokra, a köveskál 1306 sztkvben 909 hrsz. sóstópusztai rétre 239 kor. 1058 hrsz. sóstói szántóra 25 kor. 242 hrsz. 139 népsorszámu házra 800 kor. 243 hrsz. beltelki kertre 15 kor. 238 sztkvben 2371 hrsz. pelengéri szőlőre 40 kor. 985 sztkvben 2172 hrsz. csákvölgyi szőlőre 16 kor. 2992 hrsz. nyaló kerti rétre 5 kor. 3245 hrsz. kerkenyési rétre 4 kor. 906/a hrsz. sóstópusztai rétre 162 kor. 1232/b hrsz. sóstói erdőre 15 kor. 343/b hrsz. belsősásdi rétre 6 kor. 2170 hrsz. csákvölgyi pincés szőlőre 40 kor. 2372 hrsz. pelengéri szőlőre 48 kor. 2853 hrsz. bozóti kertre 6 kor. 2923 hrsz. u. o. kertre 6 kor. 513 hrsz. baranyai rétre 10 kor. 3235 hrsz. berkenyési rétre 10 kor. 1401/b hrsz. alsómezőmalomi szántóra 7 kor. 1579/b. hrsz. rédei kerti káposztás kertre 2 kor. 3146/a hrsz. sárdi melléki szántóra 60 kor. 3393 hrsz. felsőerdői erdő és legelőre 21 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül:

1910. évi május hó 20-ik napjának délelőtt 10 órája

Köveskál községhezahozahoz kitűzetik.

Az ingatlan a kikiáltási árnak két harmadánál alacsonyabb áron el nem adatik.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 20 %-át vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételelet hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál és Köveskál községhezahozahoz betekintethők.

A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Tapolczán, 1910. február 16. napján

Papp, királyi járásbíró.

FRISCH MÓR

KEREKIPUSZTA.

Gazdaságban nagyobb mennyiségű szép egészséges takarmányrépa kapható.

mm 1 kor. 60 fill.

Kiadó lakások.

Szt. László-u. levő házam eladó, esetleg kiadó

egy 4 szobas lakás mellékhelyiségekkel, Szt György napra.

Egy két szobás udvari lakás a hozzátartozó helyiségekkel

azonnal is.

Továbbá az ARANY JÁNOS-UTCAI házamban (Adóhivatal)

kiadó, egy két szobás udvari lakás. PRUSKA FERENCZ.

NAPILAPOK naponta kaphatók LÖWY B.

könyv és papirkereskedésében.

Ugyanott ilyenekre előfizetések is felvétetnek.

Dus szüretet

csak olyképp biztosíthat magának, ha megművelendő szőlőjét

bőven behinti faszén porral

Rendelje ezen igen hasznos cikket amíg a készlet tart:

WEISZ és VIDOR czégnél,
Budapesten.

1910-es modellünk újításai:

Intenzív lángzó, mely gyorsan forral és kevés szeszt fogyaszt. Erős alkatrészek, melyek kicserélhetők és tisztíthatók. Művészi kivitel (modern stílus). Galvanizált bronz színezés. — Hozzáadva a »Rops« biztonsági gyorsfűző eddig előnyeit, a

»Rops' 1910

a jelenkor legszebb, legtartósabb, legbiztosabb és legtakarékosabb asztali tüzhelye. Ha feldűl elalszik. A szesz ki nem folyhat!
Ára Budapesten 4.—korona.

Kapható minden szakmába vágó üzletben.
»Rops' Fémárugyár Részvénytárs.
Budapest, V. Váci-ut 74. 75.

Helybeli elárusítók:
Erdélyi Pál, Pauk Vilmos, Steiner Zsigmond.
Képviselek vidéken kerestetnek.

HIRSCH JÓZSEF

HENTES ÜZLETE ÉS FÜSTÖLŐJE
Tapolca (Főtér.)

Allando nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámból.

Friss sertéshus. I. rendű sertés zsír, hajt és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.

NAPONTA SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ FRISS VIRSLI, KALBASZ, PARIZSI ÉS SZAFALADÉ

Legolcsóbb napi árak.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a kiadóhivatalunkban.

Pauk Izidor.

Napilapok

kaphatók

LÖWY B.

papirkereskedésében.

Szőlőoltvány,

szőlőről és borról nagy képes árjegyzékemet **INGYEN**

és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delaváréból állandóan több millió készlet eladó, olcsó ár mellett. Több ezer elismerő-levél, közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Cím: **Szücs Sándor fia, szőlőtelepe, Bihardioszeg.**

Szőlőoltvány eladás!

Aki egészséges, olcsó szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

VITYÉ MIKLÓS

lelkiismeretesen vezetett oltványtelepéhez

Ös-Csanádon (Torontál-m.)

ahol szokvány minőségű, I. rendű fás, gyökeres szőlőoltványok, bors-csemegefajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, nemkülönbön

ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. Szőlőoltványnak különösen e célra választott fajok.

Gyümölcsfa- és rózsaoztványokban nagy választék.

Faj- és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A számos elismerőlevél közül itten csak egy: Igen tisztelt Vityé ur! Örömmel hozom b. tudomására, hogy az Ön telepéről vett fás gyökeres szőlőoltványokkal teljesen meg vagyok elégedve. Az oltványok erőteljesen indultak meg s talán 10% sem fog kimaradni.

Teljes tisztelettel

Makó, 1909. július 10.

Marosi Imre

m. kir. adóhivatali főtiszt

SZOLLÁR GÁSPÁR

épület- és műlakatos Tapolcza, Arany János-utca, a zárda-kert átellenében.

Készít minden e téren előforduló **épületvasalást, modern takaréktüzhelyeket, lépeső-, sir-, erkélyrácsokat- és vaskapukat.**

Elfogad **szivattyus kutak fellállítását és javítását, borfejtő, szénkénegező és permetező gépek javítását a lehető legjutányosabb árak mellett.**

Állandóan nagy raktáron tartok **takaréktüzhelyeket és permetező gépreseket.**

Aki butort

BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,

saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt megtekinti a

„BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET”

védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK ÉS HITELSZÖVEI KEZET

butoresarnokait, melyek a következő helyeken vannak:

VIII., József-körút 28. sz. (Békkocsis-utca sarkán)

IV., Ferenczyek-tere 1. sz. (a királyi bérpalotában).

Ezen szövetkezet az „Országos Központi Hitelszövetkezet” tagja s ennek a felügyelete alatt áll.

Vásárlási kényszer teljesen kizárva.

Stilszerű, modern lakberendezések.

Jutányos árak!

szavatosság az áru minőségeért.

Az áruesarnokba kizárólag elsőrangú budapesti asztalosok és kárpitások dolgoznak.

URADALMI GŐZTÉGLAGYÁR SÁRVÁR

ajánlja jutányos ár mellett kitűnő minőségű gyártmányait:

u. m. kézi és géptéglát, hódfarku, hornyolt, dupla hornyolt (francia) valamint Steinbrück-télecserepeit. Alagesövek, traverstéglák és egyéb különlegességi dolgok állandóan raktáron.

Nagy választék cementcsövek, cementlapok és ezen szakmába vágó egyéb termékekben.

PAUK VILMOS

vaskereskedése

TAPOLCZA.

Ajánlja állandóan nagy választékú raktárát, **Nechwile Fenecz** szabadalmazott „AUSZTRIA” permetező egyedüli készítőjének főraktára, továbbá önműködő **Rákóczy**, légnymásu, **Mayfarth** és **Ecller** vermöre permetezők, melyeket gyári áron bocsátok rendelkezésre.

Szénkénevezők (Egyszerűség). Borszivattyúk és tömlők (Heinrich rendszer). **Ekék**, **Kayser** varrógépek golyos csapágyal.

továbbá a legnagyobb választék

szőlőprésekből,

Lütichi és Pieper vadászfegyverekből,

mindennemű gazdasági és szőlészeti gépekből.

Nehéz első rendű AUSZTRIA

permetezőkhöz mindennemű alkatrészek kaphatók.

Ugyanok kerestéknek.

Ugyanok kerestéknek.

Eredeti „CHRISTOPH“!

benzin szivómotorok, lokomobilok és
NYERSOLAJ-MOTOROK
ma az első helyen állanak.

A „CHRISTOPH“ név garancia.
75 éves kísérletek és tapasztalatok eredménye.
Kérjen árjegyzéket

Dénes B. motorspecialista
cégétől
BUDAPEST, V., LIPOT-KÖRUT 15.

PREISZ MANÓ

cim-, szobafestő és mázó,

Tapolca, Uj-utca.

Elvállá minden e szakmába vágó munkát m.: üveg-, cim- templom, szoba- és diszfestést a legmodernebb kivitelben és lehető legjutányosabb árak mellett.

Kapható kátrány-aszfalt lemez, kátrány, karbolium, grossol, stukatur-nádfonat és égetett mész a legolcsóbb áron.

Keszler Aladárnál,
Tapolcán.

51-52

Meghívó.

A Tapolczai Villamossági Részvénytársaság

1910. évi március hó 24-én délután 2 órakor

a „Tapolczai Kaszinó“ helyiségében (Eibeschutz-szálló)

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívom.

Tapolca, 1910 március 5-én.

Glazer Sándor
igazg. elnök.

T á r g y s o r o z a t:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az 1909. évi zárószámadások bemutatása és igazgatósági javaslat a Ganz-féle villamossági r. t. mint üzembérlő által fizetendő 6000 korona bérösszeg mikénti felosztása iránt.
3. Ugyanezekre vonatkozó felügyelő bizottsági jelentés.
4. Ez érdemben hozandó közgyűlési határozat.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása az alapsz. 31. §-a ért.
6. Esetleges indítványok tárgyalása az alapsz. 15. §-a értelmében.

A felügyelő-bizottság jelentése és a mérleg folyó hó 10-étől a t. részvényesek rendelkezésére állanak.

Hocz Gergely

gépjavító műhelye, gazdasági és szőlészeti gépraktára
Tapolcán.

Ajánlja az összes gazdasági és szőlészeti gépek alapos javítására be-
rendezett gépiavító műhelyét, melyben az összes használatban levő szőlő
prések és zuzók alkatrészei a legsolidabb áron beszerezhetők.

Figyelemre méltatja gépraktárát, melyben a legjobb gyártmányu kü-
lönösen szőlészethez szükséges összes gépek beszerezhetők. Ugyanott
is raktáron vannak és minden gépek gyári áron
szerezhetők be.

Rök-féle különbözőeki emeltyűs sajtók

Szüreti szezon közeledtével bátor vagyok borszivattyus gépjeimre is felhívni
b. figyelmüket, ezen gépnek a homokos must sem árt, minden eddig forgalomban levőket felül-
mul egyszerű kezelésénél fogva is, a régi gépek átalakíthatók nálam és becserélhetők.

Bortömlők legfinomabb paraminőségű raktáron vannak és összes felszerelési darabok,
ugyszintén para szelep labdák jótállás mellett.

Allandóan raktáron vasek és szab. Zala Drill tolós rendszerű sorbavető gépek.

Ujdonság! SZÖLÖGARAT-FELSZERELÉSI CIKK. Ujdonság!

Ezen készülékkel a törköly egy préseléssel teljes szárazra szárítható ki és a törköly két, három, eset-
leg négy darabban szedhető ki a garatból. Törkölyvágás szükségtelen, minden présgarathoz alkalmaz-
ható. Csak garatméret szükséges. Ezen készülék csak nálam szerezhető be és készítettik.

53-25